

understreget, at „man, då man talar om økonomisk integration i Europa, borde sträva till att avskaffa hindren för handeln och økonomiskt samarbejde mellem samtliga länder i Europa, oavsett deras økonomiska eller politiska struktur“.

Mere konkret udtryktes det samme markedspolitiske synspunkt af folkdemokraten Kuuno Honkonen, som ønskede, at „vi här i de nordiska länderna tillräckligt tydligt kunde inse, att Europa finnes även utanför EFTA och EEC-länderna. Jag avser här enkannerligen, att vid övervägningen av integrationsplaner även Öst-Europa borde beaktas“. Han tillrådede derfor, at de nordiske lande snarest muligt optog markedsforhandlinger med Sovjetunionen. Også med u-länderne burde man søge bedre kontakt.

Georg Ehrnrooth, medlem af Finlands svenske folkparti, erklærede, at han ikke delte Honkonens markedspolitiske anskuelser, men ville afholde sig fra at diskutere dem med ham.

Damsgaard om Norden og Europa.

Stort set havde der under generaldebatten været enighed om det væsentlige: håbet om et positivt resultat af Storbritanniens overvejelser om medlemsansøgning til Fællesmarkedet og ønsket om et nært nordisk samarbejde under forberedelserne til forhandlingerne med EEC. Derimod var der vedblivende store meningsforskelle om den danske landbrugsproduktions adgang til markederne i EFTA og i det øvrige Norden.

Optakten til diskussionen blev givet af Kresten Damsgaard, som mindede om, at der for dansk landbrug og fiskeri ikke var nogen fordele at vinde i EFTA. „I disse store danske erhverv er man kommet i klemme som følge af Danmarks forbliven i et EFTA, der ikke har været i stand til at bygge den bro over markedskløfterne i Europa, som jo var hovedformålet med EFTA“. Ved at deltage i og forblive i Frihandelsområdet havde Danmark „jog det har vi også gjort med glæde, ofret meget på det nordiske samarbejdes alter“. Dog havde Danmark også opnået fordele ved medlemskabet, indrømmede han, selv om de ikke havde været overvældende.

Skulle det ikke lykkes for Storbritannien at komme ind i EEC, burde efter Damsgaards opfattelse de nordiske lande alligevel

søge optagelse i EEC. Han mente, at Danmark allerede havde ventet for længe, til skade ikke blot for dansk landbrug, men også for vort europæiske sindelag: „Vi må ikke blive så optaget af, at vi er nordboere, at vi glemmer, at vi også er europæere. Vi må være med til at forme et nyt Europa. Det nordiske fællesskab bliver måske snarere styrket end svækket ved, at vi alle tager aktivt del i Europas opbygning“.

Damsgaard mødte modsigelse fra Aksel Larsen, som svarede, „at Danmark aldeles ikke har ofret på det nordiske samarbejdes alter ved at blive i EFTA, men tværtimod har haft og har betydelige fordele af EFTA-samarbejdet“, fordele, som måtte sættes over styr, om Danmark gik alene til Fællesmarkedet. Den norske handelsminister, Kaare Willoch, erklærede sig enig med Aksel Larsen over for Damsgaard og kunne heller ikke acceptere dennes udtalelse om, at der ikke var fordele at opnå for dansk landbrug i EFTA.

Tyge Dahlgaard kræver en mere liberal landbrugspolitik.

Et spørgsmål af Sven Sundin fra det svenske Centerparti til den danske regering blev udgangspunkt for et livligt ordskifte mellem ham og handelsminister Tyge Dahlgaard. Spørgsmålet gik ud på, om den danske regering var beredt til at medvirke til, at de nordiske lande fik mulighed for at konkurrere på lige fod, hvad angår produktion af og handel med landbrugsprodukter i EFTA og inden for et eventuelt europæisk stormarked.

Dahlgaard svarede med en analyse af de danske landbrugsproblemer set i forhold til Europa og konkluderede, at landbruget „inden for rammerne af EFTA og inden for rammerne af det nordiske økonomiske samarbejde har slæbt efter. Der har vi ikke fået den liberalisering, som efter vor opfattelse er rimelig og rationel“. Dahlgaard stillede derfor Sundin det modspørgsmål, om Norden som helhed var villig til at føre en mere liberal landbrugspolitik. „Det er spørgsmålet: vil vi inden for rammerne af det nordiske samarbejde og inden for de videre rammer af samarbejdet inden for EFTA gøre noget med hensyn til landbruget, eller vil vi acceptere dette, at landbruget er holdt udenfor, sat i en parentes?“